

Olv.: 1Jn 2,18-21 – Jn 1,1-18

KOZMA IMRE OH ATYA SZENTMISÉJÉRŐL

Szentmise bevezetése

Kedves Testvérek! Megint egy időhatárhoz érkeztünk, egy esztendő búcsúztatunk és egy új esztendőre készülünk. Bizony el kell azon gondolkodnunk, hogy az életünk, amely időkeretben zajlik, és ennek az időnek a keretét nem mi határozzuk meg, hanem az, Aki ennek az életnek az ajándékozója, ez az idő nem a semmibe akar hullani, hanem az idő örökkévalósággá kíván lenni. Ezen az estén ez a sajátos üzenet: mit kell tennünk azért, hogy valóban az idő kézbe adja nekünk azt a lehetőséget, hogy valóban örökkévalóság készüljön, mégpedig boldog örökkévalóság készüljön a magunk számára Isten segítségével.

Szentbeszéd

Kedves Testvérek! Egy kicsit gondoljunk bele az idő üzenetébe. Ha valami, akkor éppen ez az este föl is bátorít bennünket arra, hogy egy kicsit elgondolkodjunk azon, mi is az Isten ajánlata számunkra, Aki életet ajándékozott nekünk, és amely életnek időkerete van, ahogy azt említettem. Minden embernek van saját élete és van közösségi élete. Természetesen most elsősorban a kedves Testvérekre gondolok, nem a világ fiaira, bár mi is a világban élünk, csak nem a világnak élünk, hanem reményeink szerint mindannyian Istentől születtünk új emberré, és ezáltal egészen más értelme van a mi saját életünknek is, meg a közösségi életünknek is. Sőt, a mi saját életünk meg a közösségi életünk is nagyban meghatározhatja a világnak az idejét, a világnak az életét, az emberiségnek az életét.

Ezen gondolkodtam sokat ebben az idei esztendőben, mert akkor, amikor valóban az idő fogalma kibomlik a számunkra, akkor nem feledkezhetünk meg arról, hogy az embernek nemcsak evilági tervei vannak, nemcsak evilági céljai vannak. Sajnos az emberiség legnagyobb részének csak evilági programjai vannak, evilági érdekei vannak, céljai vannak. Valószínű, azért jutottunk oda, ahol vagyunk. Hiszen a megváltás, Jézus Krisztus, aki a megváltást hozta sajátos értelmet adott az ember életének, egyéni életének meg a közösségi életének is. És hogyha a mi mindennapi életünkben csak evilági tervek vannak és az Istennek semmi beleszólása nincs ebbe, akkor a világ oda jut, ahova jutott Európa, ahova jutottunk mi magyarok is. Mert egyszerűen az a világ, azok az életek, amelybe nincs beleszólása az Istennek, azok evilágiak. Következésképpen tudomásul kell vennünk, hogy a világ fiai egészen másképp gondolkodnak az életről, mint mi.

Ezért mondom újra és ismétlem, itt az elmúlt hetekben rengeteget szóltam arról, sokat beszéltem arról, hogy mindazok, akik az Isten tervében részt vállaltak, azoknak az életébe beleszólt az Isten. Azoknak az emberi terveit, emberi elképzeléseiket vagy összekavarta egy kicsit az Isten, vagy úgy szólt bele az életükbe, hogy mindent alávetettek az Isten akaratának, az Isten terveinek a megvalósítására adták oda az életüket. Az összes evangéliumi ember, Máriával kezdve, befejezésképpen mondom a megváltó Jézus Krisztust új életét, emberré lett életét tekintve, meghatározták a világnak az új gondolkodását, a világnak az új életét.

Tehát azért beszéltem olyan sokat erről, hogy az Istennek beleszólása kell, hogy legyen az életünkbe, mert különben nincs közünk az Istenhez és nincs közünk a kereszténységhez.

Európa egy istenellenes meg egyházellenes világot gondol el, egy olyat, amihez semmi köze sincs az Istennek, semmi köze sincs a kereszténységnek. Akkor ne csodálkozzunk azon, hogy ez az Isten nélküli meg az Egyház üzenete nélküli világ olyan, amitől annyit szenvedünk, és egyfolytában azzal foglalkozunk, hogy mi lesz, mi lesz a holnap, mi lesz a jövő.

Testvérek, ahogy említettem a szentmise bevezetőjében, az idő, az dolgozik, az idő örökkévalósággá akar válni. A mi egyéni saját életünkben az életünk hozadékát kell összegyűjteni, és nyilvánvalóan ez, amit mi az életünk hozadékának, életünk gyümölcsének, életünk eredményének nevezünk, ez az örökkévalóság. Az idő örökkévalósággá akar válni. És hogyha ebbe beleszólhat az Isten, ha mi tudomásul vesszük, hogy az Istennek vannak gondolatai külön-külön mindegyikünk életében, és helyet adunk ezeknek az isteni gondolatoknak, akkor az üdvösségünk – jó értelemben – épül és az üdvösségünk – jó értelemben – készül, és ez értelmet ad az életünknek.

Azért hangsúlyozom ezt, mert azt látom, például egy ilyen év végi hálaadásnál is, hogyha az egész elmúlt életemre gondolok, én magam se figyeltem ennyire oda. A mindennapi ügyeinkért, a mi örömeinkért adtunk hálát, a gondjainkat bíztuk a Jóistenre, és ezek mind-mind ilyen evilágiak voltak, és szinte nem szerepelnek azok, amiket az Isten vár tőlünk, ha mi igazán új életre születtünk a kereszttség révén, egyáltalán az Istennel való találkozás révén.

És az embernek van közösségi élete is. Ebben az esetben én most a közösségi életet kifejezetten az egyházi közösségre mondom. Ez egy titokzatos közösség! Hiszen ha belegondolunk, ennek a közösségnek az öröktől fogva létező Isten Fia, Akiről ezt az evangéliumban János tolmácsolásában megírták, és meg is hallgattuk, ez a Jézus kétezer éve ennek az egyházi közösségnek a tagja, benne él Jézus kétezer éve ebben a közösségben. És bizony azok az első pogányok, mert pogányokból lettek az első keresztények, azt a bátorságot vették, hogy ők kapcsolatot teremtettek az Istennel, oda akartak tartozni az Istenhez, igazodtak az Isten akaratahoz, az Isten terveihez. Mekkora bátorság ez! Hiszen az Isten igényes, elvárásai vannak velünk kapcsolatosan. Egyébként pontosan ez a pogánnyá lett Európa ebben olyan tragikus, hogy az Isten elvárásait távol tartja magától, zavarja a mai embert. És a közösség is, amelynek tagjai vagyunk, igazi szeretetközösség volt.

És most mondom ezzel a szeretetközösséggel kapcsolatosan egy jelzős szerkezetet, mert erre se nagyon gondolunk: a szeretet fegyvertelen. A közösség a szeretet által épül, amely szeretet fegyvertelen. Én most nem a késfegyverekre meg egyéb fegyverekre gondolok, hanem arra, hogy mi mindennel tudjuk egymást ellehetetleníteni, milyen eszközeink vannak erre. Testvérek, az a közösség, amit az igazi szeretet épít fel, az az isteni közösség, az fegyvertelen, az a szeretet. Vagyis a szó legnemesebb értelmében annak a közösségnek a tagjai egymásért élnek és egymást támogatják. Gondoljunk csak bele, hogyha ez a közösségi idő, a mi egyházi közösségünk ideje valóban így valósulna meg, mekkora ajándék lenne ez a társadalomnak! Hiszen a társadalom pontosan ettől szenved, a mi evilági érdekeink lehetetlenné teszik, hogy igazi emberi közösségek jöjjenek létre. Ettől valóban semmit se lehet várni. Csak a fegyvertelen szeretet tud olyan kapcsolatot teremteni ember és ember között, amely épít. A fegyver nélküli szeretet mindig épít, mert fegyvertelen.

Testvérek, azt gondolom, hogy ezen az estén ezekről kell elgondolkodnunk, hogy mennyi beleszólása van az Istennek a mi egyéni életünkbe, amikor azt tervezzük, amikor tervezzük az egyéni életét a mi gyerekeinknek, amikor tervezzük a közösségeink életét. Mennyi beleszólása van ebbe az Istennek, jelen van-e az Isten akarata ezekben?

Erre az idei Szilveszterre egy kis összeállítást készítettem, egy kis elmélkedést. Most ez nem a szó szoros értelmében igehirdetés lesz, de olyan gondolatokat szeretnék megosztani a

Testvérekkel, amiket szó szerint leírtam. Ezt a címet adtam ennek: „Eszmélődés 2022-2023 határára”. Néhány hírközlő eszközben, ahogy hallottam, meg is jelent.

„Gondolkozzunk el azon, hogy mi az idő szerepe a keresztény ember életében, gondolkodásmódjában? Mi köze az időnek a kereszténységhez? Mi köze az időnek az életszentséghez?”

A kereszténység ma nem európai képződményként érdekes, hanem a forráshoz, Jézus Krisztushoz legközelebb álló emberi közösségként, megújulni képes közösségként.

A keresztény gondolkodásmód nagyon is kérdéses. Alighanem csak általános, a jó keresésével „végzetesen” eljegyzett, amit Krisztus misztériuma át- meg átjár, bizonyos erővonalait fölerősíti és kiélesíti, más erővonalait meg lecsöndesíti, mélyebbre hangolja, de el nem törli, sőt szabadon működteti az emberi gondolkodás alapstruktúráit.

Az emberi gondolkodásmód csak annyiban keresztényi, amennyiben győzi a folytonos megújulást a Krisztusba-eldódás irányában, mert Krisztus az „új” ember megújult értelmének szánta szavait.

Ő az Út, az Igazság, és az Élet! Az új ember alapvetően, szenvedélyesen és titokzatosan vágyakozik erre a megújulásra. Ha van keresztény gondolkodásmód, akkor az semmiképpen sem szokásokba, előítéletekbe, illetanba beszorított gondolatlanság, hanem olyan gondolkodásmód, mely keresztényként mindig elégtelen, mert kevésnek, felkészületlennek, látszatszerűnek mutatja magát a lelkiismerete előtt, nem Jézus Krisztus gondolkodás-módjához, hanem Jézus Krisztus szentségéhez képest.

Arra kívánok rámutatni – ezen az estén –, hogy az idő és életünk milyen vonatkozásban áll Krisztus misztériumával.

Az emberi idő az egyén számára adott egyetlen lehetőség arra, hogy ember, s hogy szent ember legyen. Csak emberré válni is hatalmas feladat. Korántsem elegendő embernek születni. Az embernek született ember – s csak ő – puszta lénnyé süllyedhet alá.

Emberré s szentté válni csak egymástól elválaszthatatlanul lehetséges, mivel egyetlen idő áll rendelkezésre. Nem szentség az „emberi”, de lehetőségében istengyermekségében szent, még akkor is, ha Krisztust kifejezetten nem ismeri, de az emberi személyiség „automatikus szentsége”, képzelgés. A szentség nem külső nagysághoz juttat, hanem belső mélységekhez, de az idő mint a szentség kerete a cselekedetek hosszú sorában láthatóvá teszi a láthatatlan szentséget.

A keresztény embernek a saját idején kívül van egy „közösségi ideje” is – ahogy erről szó volt –, saját korán kívül van egy közösségi kora is. Az Egyház történetisége jellemzi ezt az időt, aminek része az örök fiatalság és a szent vénség.

Könnyű kimondani: kétezer éves kereszténység. De milyen kétezer év? Bűnökkel, gyöngeségekkel is terhelt kétezer év, de az Egyház lényege nem az, hogy idő előtt angyalivá legyen, hanem hogy Jézusra mutasson, hirdesse az Igét, végezze az áldozatot, ami természetesen nem menti bűneit.

Az Egyház idejének van titokzatos tartalma, mert Jézus Krisztus az, aki kétezer éves benne. Ő az, Akit mindig, mindennap megszüil az Anyaszentegyház, ugyanazzal a Krisztussal várandós, ezért megkezdett öröklét.

Az Egyház ideje tagjainak földhözragadt és kisszerű tettei ellenére titokzatos idő, mivel tagjai ma is ugyanarra a vakmerő lépésre vállalkoznak – mi is, ha vállalkozunk –, amire kétezer évvel ezelőtt az első pogányok, akik „testi közösségbe” bocsátkoztak Istennel, és a fegyvertelen szeretet hőstetteit művelték.

Kérdésem: Kétezer év elmúltával ugyanúgy megtesszük ezt mi is? Él-e bennünk az embertestvériség tudata? Belefeledkezünk-e a hit és a szeretet határtalanságába? Nem esünk-e abba a sajátos vakságba, amely napirendre tér a visszaélés, a szerencsétlenség, a kizsákmányoltság, a népek szegénysége és elnyomása, az igazságtalanságok fölött?

Bírnak-e még az első keresztények megbocsátástól szent csöndjét, mindenféle körmonfont magyarázkodás helyett? Kedveljük-e még a tiszta szegénységet, vagy már régen csak az ideologizált tarka jómódot szeretjük? Figyelünk-e a világra, a jelen pillanatra, a szenvedőkre?

Hol van az első tiszta, forrásértékű szavainak manipulálhatatlan átlátszósága?

Örömteli, hogy ma is vannak az Egyházban nagy tanúk, ha talán kevesebben is, mint kezdetkor.”

Azért is hoztam ide ezt a könyvet, Ratzinger bíboros úrnak tavaly is egy könyvét adtam ki Karácsonyra, az idén is. Sajnos nem tudtam elvinni neki, pedig megbeszéltük a találkát, mert egy itteni kis feladat miatt nem tudtam elmenni. Pedig ő ismeri Önöket is, ismeri azt a helyszínt, ahol igyekeztünk a Betegápoló Irgalmasrendet újjáalapítani, ő tud arról, hogy a mi közösségünk hozta létre a Magyar Máltai Szeretetszolgálatot. És még erről szerettem volna vele egyszer és utoljára beszélgetni. Ma elment...

Egy vigasztalás a számomra, hogy ez a könyvecske, amit szerettem volna csak úgy egyszerűen megmutatni neki, itt van a kezünkben. Ez is talán egy kis visszajelzést hozhatott volna a számára. Most már késő bánat.

Szóval örömteli, hogy ma is vannak az Egyháznak nagy tanúi, mint Ratzinger bíboros, XVI. Benedek pápa volt, aki üzent általam minden magyarnak, hogy becsüljük Szent István örökségét, aki az Isten előtt vállalt felelősséget a népéért, a nemzetéért.

„Az Egyház határvonalai belemosódnak az emberiségbe. Vannak – talán sokan –, akik ismeretlenül, névtelenül a távoli egyház felé fordulnak. Mintha ma az ő idejüket élnék, az ő hangtalan megszólításukat hallanánk. Nekik is van idejük, s külön aktualitása van az idejüknek. Nem lehet véletlen, hogy a világ helyzetével való mély és erkölcsi elégedetlenségük egybeesik az igazság iránti érdeklődésükkel. Más a hangsúlyuk, más a nyelvük, más a metafizikájuk, de a reményük s a szenvedésük a veszélyeztetett ember reménye és szenvedése.

Anélkül, hogy Egyházunk szent tanításából s történelmi létének pótolhatatlan tapasztalataiból egy vonásnyit is elvesztegetnénk, sebeinek ragyogásából egy sugárnyit is elhomályosítanánk, hisszük, hogy az általunk kirajzolt határok Isten előtt kérdések lehetnek, s hogyha mi nem keresztelhetünk vízzel és igével, Isten, akinek minden lehetséges, még a mi üdvözítésünk is... keresztelhet szellemmel és igazsággal.”

Testvérek, nekem ez a reményem! 2022-ben az év utolsó napján szilveszteri lélekvizsgálatot és Boldog Új Évet kívánok mindenkinek!

+ *A M E N* +

Szentmise befejezése

Kedves Testvérek! Most a szentmise befejeztével szavakba is foglaljuk könyörgésünket, köszönetünket, hálánkat, kérésünket és a Te Deum elénekklésével dicsőítjük azt az Istent, Aki nemcsak Teremtőnk, hanem irgalmas kísérője is utunknak, gondviselő Atyánk. Testvérek, vegyünk bátorságot és énekeljük el a Te Deumot!

Kedves Testvérek! Mindenkinek kívánok szép családi együttlétet ezen az estén. Van mit megköszönnünk, és kérjük a Jóisten segítségét, hogy családjainkkal együtt maradhassunk és együtt tervezhessük – mint keresztények! – Magyarország jövőjét, Európának a jövőjét. Mindenkinek tolmácsolom a Jóisten áldását.

Testvérek, holnap reggel 9 órakor lesz szentmise, Mária, Isten anyjának az ünnepe. Máriával kezdjük az esztendőt és bizakodunk abban, hogy Mária kötényében lesz helyünk nekünk, magyaroknak, mégpedig megkülönböztetett helyünk. Hát kinek, ha nem nekünk? É mi is igyekszünk az Isten elvárásainak megfelelni.

+ *Á L D Á S* +